

ASOCIAȚIA ROMÂNĂ DE PSIHLOGIE TRANSPERSONALĂ

– Președinte Prof. univ. dr. Ion Mânzat –

J

P

T

Jurnalul de Psihologie Transpersonală

Nr.11 / 2009

Ψ

ARPT – București 2009

Editor

Asociația Română de Psihologie Transpersonală

Director

Prof.univ.dr. Ion Mânzat
Președinte ARPT

Redactor

Psihosociolog drd. Ionel Mohîrță

Consultanți științifici

Prof.univ.dr. Anca Munteanu
Prof.univ.dr. Mariana Caluschi
Prof.univ.dr. Doru Tompea
Prof.univ.dr. Tudora Sima
Lector univ.drd. Maria Tănase Mânzat
Psihosociolog drd. Ionel Mohîrță

Prof.univ.dr. Charles T.Tart - SUA
Prof.univ.dr. Marc Alain Descamps - Franța
Prof.univ.dr. David Lukoff - SUA
Prof.univ.dr. Wilfried Belschner - Germania
Prof.univ.dr. John Drew - Anglia
Prof.univ.dr. Vladimir Maikov - Rusia

Redacția

Tel. 250.51.91
Tel. 0722285211

ISSN: 1583-3348

Editorial

Cum este posibil să vă amintiți Vieți anterioare? Un răspuns pentru sceptici.

Prof. Dr. Roger Woolger
(4)

Moarte și înviere

Psihosociolog Drd. Ionel Mohîrță
(24)

Sincronicitățile ca elemente marker ale evoluției spirituale

Psiholog Dr. Aliodor Manolea
(37)

Editorial

Cum este posibil să vă amintiți Vieți anterioare? Un răspuns pentru sceptici

Prof. Dr. Roger Woolger

Există pentru fiecare bărbat sau femeie o anumită scenă,
o anumită aventură, o anumită imagine, care reprezintă
viața noastră secretă, pentru ca înțelepciunea să vorbească prima
în imagini și ... această imagine, dacă ar fi adusă
peste toată viața noastră, ar conduce sufletele noastre,
înzecit încurcate de circumstanțe nesemnificative și reflux
și de curgere a lumii, în acea depărtată gospodărie
unde zeii nemuritori așteaptă pe toți cei ale căror suflete
au devenit simple ca flacăra, ale căror trupuri
au devenit liniștite ca o lampă de agat.

W.B. Yeats

Lumea vizibilă a fost făcută pentru a corespunde lumii invizibile și
nu există nimic în această lume, dar e un simbol pentru ceva în acea altă lume.

Al Ghazzali

Lucrând cu imaginile dintr-o viață anterioară și permițându-le să se desfășoare în scene și povești este esențial pentru procesul meditativ. Este nevoie de liniște, o încredere în anumite puteri creatoare ale imaginației adânci, precum și disponibilitatea de a întâlni imagini nu numai atrăgătoare, ci de multe ori întunecate și tulburătoare. Numeroase dovezi de la multe sesiuni de regresie, publicații și cercetări ale lui Ian Stevenson și alții arată fără îndoială că există un nivel mai profund pentru ceea ce noi numim complexe noastre, un strat bazal îngropat al vieților anterioare. Cu toate acestea s-ar putea să vă simțiți puțin sceptic cu privire la ceea ce reprezintă exact memoriile vieților anterioare. Și într-adevăr v-ați putea îndoii de

posibilitatea de a vă aminti viețile anterioare. Obiectele minții raționale pe bună dreptate conduc către idei care nu se potrivesc viziunii asupra lumii general acceptate. Deci, înainte de a porni la drum ar putea fi utilă examinarea celor mai frecvente reacții sceptice cu privire la rechemarea „vieților anterioare”.

Obiecțiile Scepticilor cu privire la rechemarea Vieților anterioare

Mulți oameni se opun ideii rechemării unei vieți trecute spunând: „aceasta este un total nonsens. Știm științific că mintea unui copil la naștere este goală și neuronii nu s-au dezvoltat încă. Cum este posibil să-ți reamintești o viață anterioară?” Alții obiectează că „aceasta este imaginație totală, fantezie. Clienții tăi inventează aceste povești ca să te mulțumească ca terapeut. Și, în orice caz, este foarte la modă să ai o ședință de vieți anterioare în aceste zile.”

O critică mai sofisticată ar spune: „acestea nu sunt amintiri personale, ci povești banale pe care clienții voștri le-au văzut și auzit la televizor sau radio când erau copii. Poate că au auzit pe cineva citind o poveste, sau o conversație particulară despre o anumită perioadă a istoriei.” Acest tip de obiecție deține un loc important în opinia mea. În parapsihologie această explicație este numită criptomnezie, un termen cu o istorie lungă și respectabilă.

Aceasta înseamnă aproximativ că avem evenimente importante uitate și povești care le știm.

Să ne uităm pe scurt la aceste obiecții, deoarece aceasta ne poate ajuta să clarificăm unele ipoteze de bază, de care avem nevoie pentru a face terapie prin regresie.

Criptomnezia și Fantezia literară

Deci, să începem cu criptomnezia. În parapsihologie acest termen este impus pentru a susține că memoria vieților anterioare nu aparține deloc individului, ci sunt povești pur și simplu uitate pe care le-ar fi putut auzi în copilărie sau chiar ca adult în timp ce privea sau asculta la televizor. Această explicație postulează că poate cărți întregi au fost citite și uitate cu totul de conștiință.

Acum, există într-adevăr, cazuri concrete despre acest lucru. Un caz destul de serios documentat spune despre un om care, în timpul unei regresii hipnotice controlate, și-a amintit în detaliu cum a trăit viața de pionierat în Rockies. Detaliile ședinței au fost înregistrate, dar mai târziu, un anchetator a descoperit că exista un roman despre viața unui pionier în Munții Stâncoși, care corespundea pasaj cu pasaj, aproape cuvânt cu cuvânt în așa-numita regresie. Deși am auzit sute de povești de regresie neobișnuite în practica mea profesională, unele încă sună pentru mine foarte sinistru. De exemplu, eu sunt mereu foarte suspect atunci când apar vieți raportate în personaje Arthur, deoarece istoria și literatura din Evul Mediu se întâmplă să fie printre interesele mele personale. Fiind inspirați din poveștile lui Sir Lancelot, Sir Gawain și altele, știm sigur că aceste personaje Arthur nu au existat niciodată în felul în care sunt înfățișate în literatura de specialitate. Imaginația literară a poezilor secolelor XII, XIII și XIV a Evului Mediu a

reinventat foarte mult legenda lui Artur prin idealizarea unei vieți manierate care a fost în realitate departe de a fi plină de farmec. Așa că, atunci când o persoană raportează o viață în instanța de judecată Artur, aproape întotdeauna este cazul în care acestea sunt reproduceri a unei construcții de fantezie literară sau povestea lor cavalească preferată dintr-un film din copilărie.

Dar, în general, reproducerea poveștilor uitate, ca acestea sunt destul de neobișnuite. **În peste douăzeci de ani de regresie pe oameni, am constatat că criptomnezia este un fenomen relativ rar...** Cea mai mare parte a amintirilor vieții anterioare nu sunt reproducerea unor romane și filme de televiziune - nici chiar televiziunea americană n-ar îndrăzni să vină cu acest număr imens de povestiri lumești și stranii pe care le auzim atât de des! De fapt, dacă aș reproduce o mie de cazuri din fișierele mele proprii și ale colegilor, aș fi dispus să pariez că numai 2 sau 3% din acestea ar putea fi urmărite de fapt în orice roman cunoscut, o emisiune TV sau un film de la Hollywood.

Ce este imaginația?

O altă obiecție transmisă, este că ceea ce se pretinde a fi „amintiri” din viața anterioară sunt „pur și simplu imaginație.” „Clienții te roagă insistent pentru că e la modă să aibă o sesiune de vieți anterioare” spun oamenii. Problema acestei obiecții ridică o întrebare importantă: ce este imaginația? Toată lumea știe cum e să ne imaginăm, dar nu se explică de unde provin imaginile noastre și modul în care acestea sunt produse sau reproduse .. Cineva ar trebui să studieze visele cuiva pentru câteva luni ca să fie șocat de varietatea uimitoare și gama de imagini pe care

acesta o emite. Psihicul pare să aibă o piscină inepuizabilă de imagini stranii și exotice, dintre care majoritatea ar fi aproape imposibil de luat în considerare.

Psihologia Academică, așa cum există acum, definește greu imaginația. Aceasta nu e chiar un subiect de studiu, în textele standard a cărților de psihologie. Dacă ridic un text de bază din cursul 101 de psihologie din orice colegiu american și mă uit la index, nu voi găsi cuvântul „imaginație”. S-ar putea găsi cuvintele „imagine” sau „imagini”. Dacă dorești să studiezi în colegiu imaginația, trebuie să te duci la departamentul de literatură unde se prezintă sub formă de „teorie literară” - Coleridge, Wordsworth etc teoreticieni în literatură, sunt foarte atenți și spun că aceste texte nu se referă la psihologie. Posibil singurul loc unde vei găsi un studiu serios de imaginație este în departamentul de psihiatrie la o școală medicală, unde iluziile, halucinațiile și fanteziile exotice sunt toate studiate îndeaproape ca simptome de patologie mentală. Greu se găsesc descrieri despre imaginație!

Cu toate acestea, există psihiatri care au realizat mai mult decât oricine o teorie respectabilă și respectuosă asupra imaginației.

Pionierii psihanalizei, Sigmund Freud și în special Carl Jung, au fost printre primii care au studiat imaginația serios, scormonind în această „minte inconștientă” a unor filosofi germani. Datorită cercetărilor și perseverenței lor ideea unei *minții inconștiente* a fost văzută și de filozoful și psihologul american William James, ca „cea mai mare descoperire a secolului XX”. Este păcat că nu a spus același lucru și despre imaginație, deoarece, aceasta rămâne o afirmație „e doar imaginația.”

Potențialul nemărginit al minții de a crea, recrea, transforma și vindeca începe să fie înțeles doar abia recent datorită muncii de pionierat a practicienilor și scriitorilor precum Deepak Chopra și Joan Borysenko. Dar încă trebuie să ne întoarcem la poeții care au înțeles pe deplin vastitatea imaginației creatoare și potențialul ei de vindecare, culmile sale spirituale și adâncimi. Poetul englez, Gerard Manley Hopkins a spus într-una din poeziile sale,

Oh mintea, mintea are munți; stânci de toamnă
Înspăimântătoare, pure, nu-umbra. Țineți-le aproape
pentru că nu vor mai sta mult acolo

Maeștrii imaginației, care au precedat psihanaliztii au fost marii poeți și vizionari. Dante a coborât cu imaginația în tărâmurile vizionare ale Iadului și înapoi prin Purgatoriu sus în Paradis. Shakespeare printr-o explorare profundă a inimii umane (sentimente și emoții) în tragediile și comediile sale l-a făcut pe criticul Harold Bloom să îl încadreze în clasa marilor vizionari mistici ai sufismului. William Blake s-a luptat cu propriul univers interior al principiilor vizionare și cu puteri extraordinare pentru a concepe o literatură de durată. Goethe a dramatizat lupta perenă dintre bine și rău în marea sa operă, **Faust**.

Freud și Jung au fost succesori vrednici ai marilor exploratori ai imaginației. Pentru ei imaginația și-a dezvăluit puterea sa enormă când au studiat lumea viselor și viziunile lucide. Ei au recunoscut existența unei enorme energii creatoare și vastitatea ghidului interior.

Deci, problema reală în a înțelege imaginația provine din prejudecățile înguste ale psihologiei academice aproape fudamentaliste în

insistența de a fii auto-conștientă științific, în sensul cel mai rigid al cuvântului.

Este ca și cum emisfera stângă a creierului (partea rațională), încearcă să preia emisfera dreaptă a creierului (partea creativă), prin faptul că nu recunoaște acesteia din urmă modul de cunoaștere care este în întregime unic în sine.

Dacă vrem să fim deschiși față de adevărata putere a imaginației, care este cu siguranță rădăcina întregii creativități și spiritualități umane, ne trebuie o psihologie care nu onorează numai mintea umană, facultățile de percepție și de învățare, ci și sufletul și spiritul uman deopotrivă. Numai atunci când vom permite acestor dimensiuni extinse, – recent numite *transpersonale* – să pătrundă în înțelegerea minții noastre, vom înțelege unde se încadrează amintirile vieților anterioare în universul spiritual și să recunoaștem importanța acestor călătorii care ne poartă în tărâmurile dincolo de realitatea pământească și între vieți umane.

Tabula Rasa: o privire materialistă a Minții

A treia obiecție des întâlnită în discuțiile despre memoriile vieților anterioare este ideea că mintea copilului nu este maturizată suficient fiziologic în a oferi o bază neuronală pentru memorie. Presupoziția filosofică are aici numele latin consacrat de „*teoria tabula rasa a minții*”. Tabula Rasa se referă la o tablă goală folosită pentru a descrie originile minții copilului, în conformitate cu filosoful englez Locke, atunci când un copil se naște mintea sa este în esență goală. Toate conținuturile sale ulterioare derivă din achiziția copilului, prin educația și cultura înconjurătoare în care el crește. Freud a adăugat la această dogmă

fiziologică, afirmația că au fost stabilite căi neuronale insuficiente în creierul unui nou-născut pentru a exista urme de memorie la copii care au câteva luni. Acest lucru s-a dovedit a fi o eroare, deoarece ideea că nou-născutul nu-și poate aminti a fost atacată în ultimii ani. Există un număr foarte mare de probe colectate de Thomas Verney în cartea sa *The Secret Life of Unborn Child* ca urmare a cercetărilor sale despre regresia hipnotică care arată incontestabil cum o persoană sub hipnoză își amintește exact ceea ce se întâmplă la naștere, în uter, și chiar tot drumul înapoi la concepție. În prezent, este pe deplin acceptat de către experții din acest domeniu că există un grad de proto-conștiință în ființa fetală care înregistrează și aude orice gândește și spune mama. Conștiința fetală cu alte cuvinte este legată telepatic cu cea a mamei.

Teoria tabula rasa presupune că memoria este stocată la nivel fizic și nu mai există nici o altă modalitate ca ea să fie depozitată. Cred că acest lucru este o eroare metafizică fundamentală care decurge de la premisa greșită a conștiinței conținută în creier. Această prejudecată filosofică este strâns legată de doctrina filosofică numită „materialism științific” și „pozitivism”. Care precizează, rezumând grosolan, ce este real doar atunci când se poate măsura ceea ce se examinează, prin cântărire sau observare într-un mod experimental și cuantificabil, etc.

Când spunem că amintirile sunt localizate „în creier”, e mai degrabă o metaforă stîngace, care ne-a orbit. Dacă vom compara aceasta, cu un alt tip de metaforă mai evidentă ca „inima mea e plină de dragoste” este evident că nu e nevoie de o intervenție chirurgicală pentru a ajunge la dragoste prin deschiderea pieptului. Și totuși, atunci când cineva spune „conștiința este în

creier”, sunt considerate legitime tot felul de explorări fiziologice cu bisturiu și electrozi.

Cu toate acestea, punctul de vedere al minții materialiste nu este universal recunoscut de către comunitățile științifice și filozofice. Chiar și unii neurologi și fiziologi precum eminentul neurolog britanic Sir John Eccles au acceptat această provocare. După o viață de cercetare în fiziologia creierului în care a pus toate întrebările care se puteau pune despre interacțiunea corp-minte, Sir John Eccles, a declarat fără echivoc că mintea este pur și simplu de **o ordine diferită decât lumea fizică** și ca niciodată nu găsim dovezi ale existenței minții în creier. Mintea interacționează cu creierul, dar aceasta nu face parte din aceeași realitate. Este aproape la fel de inutil să cauți mintea în creier, ca a căuta muzica făcând șanțuri în CD –urile înregistrate. „În” este o metaforă spațială care nu se referă la spațiul fizic.

Misticii au știut dintotdeauna acest lucru. Kabir, un mistic indian, a prezentat o pildă materialiştilor ca o provocare. El a spus, „ia o găleată, umple-o cu apa din râu, și acum pune-o înapoi în râu. Ce ai acum ? Ai apa în găleată, sau găleata din apă?”, și apoi el a continuat să spună, „Nu te gândi prea mult, e simplu, lasă proștii să vorbească despre minte și corp.” Există și alte cugetări minunate: „Nu vei găsi niciodată inima ta într-un templu până când vei găsi templul în inima ta”. Declarațiile poetice de acest fel folosesc în mod deliberat metafore pentru a descrie în imagini ceea ce aparține nivelului non-material al realității.

Atunci când vorbim despre amintirile din vieți anterioare trebuie să fim conștienți că acestea provin de la realitățile mai înalte sau subtile, și acestea nu sunt simple emanații ale câmpului fizic de forță.

În poemul lui Wordsworth se spune că „venim cu nori de slavă de la Dumnezeu, care este casa noastră.” Aici, într-un limbaj poetic frapant este introdusă ideea că noul-născut are o conștiință luminoasă, care poartă amprentele unei realități mai înalte sau subtile, realitatea sufletului. Astfel de povești au fost întotdeauna transmise de culturile tradiționale. Găsim aceleași idei atât în astrologia antică, cât și în cea modernă, care pretinde că, atunci când copilul se naște, (sau conceput în astrologia chineză), programul sufletului este deja imprimat în el. Asta nu are nimic de-a face cu fiziologia sau genetica. Este o imprimare de factori determinați psihic sau tipare venite de la un nivel mai înalt al realității, *frecvența vibrației non-materiale* (ca să împrumutăm o metaforă din știință), aparține sufletului sau Minții superioare.

Metafizica, Imaginația și Limbajul Sufletului

Dacă dorim cu adevărat să înțelegem misterele memoriei, imaginației și experiențelor vizionare – aceasta include memoria vieților anterioare – va trebui să trecem *dincolo* de gândirea științifică convențională, lucru important pentru înțelegerea misterelor universului material. Interesant, cuvântul latin pentru „dincolo” se traduce ca „meta”. Suntem cu toții familiarizați cu numele *metafizicii*, care este titlul lucrării marelui filozof grec, Aristotel. Această carte a fost scrisă după *Fizica*; în metafizică, el trece dincolo de studiul lumii pur materiale.

Aristotel a recunoscut în mod deschis, urmându-l pe maestru său Platon, că există un alt nivel ce trebuie studiat, unul care trece dincolo, un nivel mai sus și mai înalt decât cel fizic. Așa cum observați toate cuvintele -

sunt metafore - au o conotație spațială. Ele sugerează un alt tip de spațiu, psihic căruia îi spunem realitate spirituală. Deci, pentru a accesa realități mai înalte și o minte superioară nu avem nevoie să urcăm o scară sau să efectuăm o operație pe creier, ci avem nevoie să învățăm cum să modificăm starea noastră de conștiință. Pentru că adevărul e simplu și este dat de ascuțirea punctului central al conștiinței noastre care ne duce la întâlnirea cu aceste alte realități.

Evoluțiile recente ale psihologiei transpersonale, pot fi extrem de utile. Psihologi ca Abraham Maslow, Ken Wilber, Stanislav Grof și Charles Tart au fost pionierii studiului stărilor modificate sau non-ordinare de conștiință. Ei au arătat că toate ființele umane, au posibilitatea de a se manifesta prin mai multe stări de conștiință, fie că le accesăm prin hipnoză, prin meditație sau practici mistice sau prin folosirea viziunilor – induse de plante sacre, prin practicarea ritualurilor de transă șamanică, sau prin dezvoltarea conștiinței artistice ca poet, muzician, dansator sau pictor. Un muzician, de exemplu, este într-o stare diferită de conștiință atunci când compune sau interpretează, la fel cum dansul produce o stare de transă profundă - de exemplu învârtitul dervișilor sau preoților brazilieni Umbanda.

Calea cea mai puternică de acces la conștiința realităților înalte ale spiritului este cultivarea imaginației înalte sau vizionare. Carl Jung a făcut o remarcă interesantă, încercând să facă o distincție clară între cele două realități: „Să nu gândești carnal că vei deveni carne. Gândește simbolic și vei deveni spirit.” Pentru Jung, a gândi simbolic înseamnă să gândești cu imaginația. A lua imaginația în serios și a o urma oriunde ne duce înseamnă să o lăsăm să devină poduri sau coduri de acces către alte stări de a fi.

Psihologia transpersonală, ne amintește deasemeni, că dacă vom vorbi despre realitatea înaltă sau transcendentală prin care amintirile din viețile anterioare ne sunt transmise, vom avea de făcut diferența între diferite niveluri ale personalității. Cu alte cuvinte, va trebui să vorbim nu doar de un sine obișnuit de zi cu zi, ci va fi nevoie să vorbim de un Sine „superior”. Și sunt o mulțime de precedente pentru asta în tradiția sacră și literatura ezoterică.

Din perspectiva vieții pământești, în psihologia clasică, spunem atunci când ne referim la sinele care se ocupă cu realitatea de zi cu zi că este ego-ul sau personalitatea ego-ului. Acest ego se dezvoltă din copilărie până la maturitate pentru a deveni sinele nostru biografic. Gândurile, sentimentele, amintirile, percepțiile, etc sunt în obiectul psihologiei clasice, studiul a ceea ce numim *personalitatea*. Dar când vorbim de dimensiuni înalte sau extinse care transcend lumea fizică și pământească, la întâlniri cu locuri sau stări în care oamenii experimentează bucuria mistică, călătorii șamanice în alte lumi, conștiința cosmică și așa mai departe, psihologia transpersonală propune pe bună dreptate, existența conștiinței de sine, extinsă sau Sinele Superior. Acesta este deseori numit suflet sau în alte tradiții, Sinele, un termen prea des folosit.

Deschiderea „Ochiului Ceresc”

Când ne aflăm într-o stare de conștiință modificată sau extinsă, prin cultivarea stadiilor meditative, vizionare sau în stare de transă suntem mult mai în contact cu acest Sine Superior și un grad mai mare de coștientizare și luciditate. Dacă depășim percepția unidimensională a acestui ego-pământesc

vom fi capabili să devenim conștienți de realitățile aflate mult dincolo de realitatea fizică. Dacă reușim să ne îndepărtăm de realitatea unidimensională a perspectivei materiale într-un punct mai înalt vom învăța să vedem într-un mod pe care anticii l-au numit *sub specie aeternitatis*, care înseamnă în limba latină *prin ochiul eternității*.

Un simbol în acest sens este celebra imagine a ochiului încadrat în triunghi, derivat din Masonerie, pe care-l găsim pe bancnotele de dolari americani. Acesta este de fapt un simbol esoteric; ochiului lui Dumnezeu, al treilea ochi din chakrele yoga. Și doar atunci când contemplăm sau privim din perspectiva minții sau Sinelui superior, se întâmplă ca misterele karmei, suferința umană, și ceea ce numim evoluția sufletului, să înceapă să facă sens și să aibă un fel de coerență.

În scrierile budismului timpuriu găsim o predică ținută de către Buddha în care el spune ceva de genul:

Prin ochiul ceresc cel purificat și dincolo de fereastra ochiului uman, am văzut cum ființele dispar și revin pentru a fi din nou. Am văzut sus și jos, strălucitor și ne semnificativ, și modul în care fiecare este atins de karma sa cu o naștere favorabilă sau dureroasă.

În audio book-ul meu „Eterna Reîntoarcere” aveți ocazia să vă dezvoltați „ochiul ceresc” sau viziunile subtile, împreună cu celelalte simțuri subtile care se fac disponibile în stările meditative sau vizionare de conștiență. Această abilitate nu este așa greu de atins pe cât s-ar putea crede. Mulți dintre noi sunt familiarizați cu ea prin lucrul cu visele. De fapt, este aceeași conștiență pe care o avem în starea de vis, mai ales dacă am fost capabili să o dezvoltăm ca un vis lucid.

Cheia principală pentru „ochiul ceresc” este învățarea de a lucra cu imagini, pentru a dezvolta capacitatea de a imagina pe viu și profund. Și imaginându-ne, nu înseamnă întotdeauna vizualizare. Unii dintre noi *auzim* imaginile; avem o imaginație mai auditivă decât alții. Unii dintre noi simțim sau percepem imaginile, știm cum este să fii într-un anumit loc din punct de vedere fizic, să simțim mediul, să simțim un alt corp. Dramaturgi, regizori sunt de cele mai multe ori extrem de intuitivi cu imaginile fizice. Atunci când crează un film, ei pot seta o scenă în imaginația lor cu o precizie incredibilă. Cu toții putem face toate acestea pe nivele diferite. Dar fiecare își va imagina într-un mod ușor diferit. Nu contează dacă imaginile noastre vizuale nu sunt clare, am putea avea imagini puternic kinestezice sau fizice în loc.

Pentru a vă testa puțin capacitatea de a imagina am reprodus un scurt poem a unui poet englez, Robert Graves numit „Atenție la copii”. Este evident adresat copilului jucăuș și curios din noi toți a cărui imaginație nu a fost în întregime înăbușită prin educația mult prea rațională:

Copii, dacă îndrăzniți să gândiți,
Măreția, raritatea, eternitatea,
Doar puținătatea prețioasă a prezentului,
Lumea infinitului în care poți spune
Trăiești, te gândești la lucruri acestea
Blocuri de ardezie, închide cu picățele
Roșu și verde, alipind maro
Plase galbene, alipind alb
Și negru acru, de domino,
Unde eleganta cutie de hârtie maro
Ispitește să dezlege șirul
În pământul unei insule mici,
Pe insulă un copac mare,
Pe copac un fruct voinic.

Termină de tăiat și scos coaja:
În miez vei vedea
Blocuri de ardezie închise de picățele
În roșu și verde închisă de maro
Plase galbene, închise de alb
Și negru acru, de domino,
Unde aceeași cutie de hârtie maro-
Copii, lăsați șirul în pace
Pentru cine îndrăznește să deschidă cutia
Se trezește dintr-o dată în interiorul acesteia,
Pe insulă, în fructe
Blocuri de ardezie în capul lui
Se trezește închis de picățele
Verde și roșu închis de galben
Plase maro închise de negru,
Și acru alb de domino
Cu aceeași cutie de hârtie maro
Încă dezlegat pe genunchi
Și dacă, ar trebui să îndrăznească să se gândească
De puținătate, eternitate, raritate
Măreția acestei doar fără sfârșit
Lumi prețioase în care, spune el
Trăiește, - și atunci dezleagă șirul.

Călătorind în Timpul și Spațiul vizionar

Observă cât de repede te miști prin realități în imaginile din mintea ta, cum te muți de la un țărm la o insulă la un copac la un fruct și înapoi, în timp de o fracțiune de secundă. În imaginație, călătoria este instantanee. Te poți duce oriunde, poți fi în orice loc instantaneu în imaginație. Asta nu înseamnă că mergi acolo fizic, dar călătorești în „alte” lumi care reprezintă o imagine sau o oglindă a prezentului. Potrivit sufistului Al Ghazzali lumea de sus este o oglindă spirituală a lumii de jos, astfel când călătorim în lumea* vizionară sau imaginară ne mutăm de fapt într-o altă realitate.

Aceasta este exact ceea ce se întâmplă în incursiunile din viețile anterioare. Când selectăm imagini din vastele sertare ale memorie noastre ce sunt la fel de vaste ca și ale omenirii, ne ducem instantaneu oriunde în istoria lumii. Nu este deloc un proces lent, laborios de gândire. Și nu diferă de procesul amintirii evenimentelor din această viață. Dacă vă spun , „Îți amintești ultimul Crăciun sau cel de acum doi ani?” Poți apela la aceste imagini instantaneu, aproape de îndată ce le-am sugerat. Dacă vă spun, „Amintiți-vă una din casele copilăriei, cea în care ați crescut și vă place cel mai mult”, imaginea apare instantaneu. Puterea noastră de rechemare a imaginilor funcționează de fapt ca la un computer. Putem apela aceste programe de memorie doar prin a le numi. Fiecare imagine are un nume atașat, și vice-versa.

Dacă poți denumi ceva prin cuvinte, vei putea produce și imaginea lor. În anumite exerciții în workshopuri, de exemplu, vi se cere să vă imaginați că mergeți într-o anumită țară. Veți găsi foarte rapid imagini dintr-o anumită țară, semnificativă pentru voi, chiar dacă nu ați fost acolo vreo dată.

Un alt lucru care se întâmplă pe măsură ce îți dezvolti imaginația și simțurile vizionare, este că vei realiza că te poți imagina cu corpuri diferite. Bărbații se pot imagina în corpurile femeilor în alte vieți și femeile se pot imagina având corp bărbătesc. Aceste corpuri când sunt rechemate și imaginate pot avea vârste diferite și pot trece prin transformări și prin suferințe considerabile ce aparțin în mod specific memoriei vieților anterioare.

Imaginația este unul dintre cele mai mari mistere nerezolvate din timpul nostru. Eu cred că, în forma sa superioară (spre deosebire de fantezie,

forma ego-ul inferior) imaginația este podul spre realitățile transpersonale ale sufletului, acea parte transcendentă a personalității noastre pe care am numit-o Sine. Acest nivel al realității este numit uneori lumea subtilă, sau lumea spiritelor. Platonismul, hinduismul și budismul, toate subscriu la ideea de transmigrare a sufletului, numită *lume intermediară*, o realitate la jumătatea distanței între lumea aceasta și cea de lumina pură. În budismul tibetan acest „între” este numit *bardo*. Această lume nemăsurată, infinită, multiplă, dincolo de această lume materială este sursa nu numai a tuturor amintirilor și experiențelor umanității - numit *Akasha în tradiția hindusă* - dar este, de asemenea, sursa tuturor viselor și viziunilor. Prin urmare, este ceea ce scriitori precum Joseph Campbell numesc realitate mitică. Aborigenii din Australia o numesc „Timpul de vis”. Este vastă, cuprinzând și penetrând toată această realitate la nivel subtil.

Acest *timp de vis*, sau tărâmul vizionar rămâne în mare parte un mister al lumii moderne, deoarece ca și cultură, nu l-am luat foarte în serios pentru o lungă perioadă de timp. Am fost prea prinși cu lumea materială pentru a-l observa, cu excepția stărilor de confuzie sau retragere. Și totuși el este mereu acolo, și așteaptă să fie vizitat. Putem merge înăuntru, la fel cum moartea ne încurajează să deschidem o cutie comună de hârtie maro și să călătorim acolo. Sau ca Alice în Țara Minunilor putem merge prin gaura de iepure, sau traversa podul pe partea cealaltă. De fapt, în geografia vizionară călătoriile în alte tărâmuri necesită o formulă magică sau parcurgerea unui ritual de trecere - un tunel, o ușă, un coridor, un portal, un pod sau o fereastră.

* Notă: cuvântul „imaginar” a fost inventat de savantul francez al

sufismului, Henry Corbin, pentru a distinge imaginația vizionară de „imaginar”, sau ceea ce nu este real.

Cum o Viață anterioară poate ieși la suprafață: povestea mamei scoțiene pentru care a fost prea târziu

Foarte frecvent portalul sau poarta către memoria din viața anterioară este un eveniment alarmant în viața personală, care trezește sau declanșează o amintire mai veche sau mai profundă. Ceea ce urmează este povestea unei tinere care la trecerea printr-o „ușă” a trecut într-o viață anterioară. Aceasta femeie locuia pe coasta Californiei și se specializase în masaj la Institutul Esalen. Avea treizeci de ani și o viață destul de solitară, cu puține relații apropiate. Mai târziu a recunoscut că nu a dorit să aibă niciodată o familie.

Această femeie tânără pe care o voi numi Sally, se întorcea cu mașina dintr-o vizită făcută la San Francisco la Big Sur și se apropia de un teribil accident de mașină. O mașină care a ajuns pe marginea drumului și s-a răsturnat, s-a rostogolit într-o prăpastie până s-a prins în niște stânci. Când a ajuns la locul accidentului, un agent de stat tocmai sosise și un grup de oameni opriseră mașinile să se uite la tragicul accident.

Sally, care avea o diplomă de asistentă medicală și cunoștințe de prim-ajutor, era o tipă practică, așa că a coborât stânca și a încercat să intre în mașină. S-a uitat în interior, a văzut corpul unei femei, în mod clar moartă. Lucru cel mai interesant, este faptul că vederea trupului mort nu a impresionat-o în nici un fel vizibil. Apoi s-a uitat în jur să vadă dacă exista altcineva în mașină sau lângă mașină. Ceea ce a afectat-o a fost un biberon pe care la observat mai târziu. Și în acel moment s-a pierdut, s-a speriat, așa

cum era scris și în raportul poliției a început să tremure și să plângă. A fost așa de impresionată chiar dacă nu a văzut corpul copilului, că pur și simplu s-a cățarat pe pietre pentru a fugi cât mai departe de această scenă. A fost prea oribil pentru ea. Agentul a ajuns lângă ea. Ea i-a spus, „e o femeie moartă acolo și cred că e și un copil, e treaba voastră acum, eu nu pot face nimic.” Apoi s-a urcat în mașină și a condus tot drumul, tremurând, către Esalen unde locuia.

Această memorie era încă prezentă trei săptămâni mai târziu, când Sally a venit la workshopul meu. Și tot ce am făcut a fost să o pun să se concentreze asupra momentului când ea a văzut biberonul și s-a „speriat”. Apoi am întrebat-o: „ce înseamnă biberonul pentru tine, la ce te gândești?” Iar ea a răspuns: „A fost prea târziu.” I-am spus încet, „Continuă!” Ea a spus, „A fost prea târziu pentru a salva copilul.” Și i-am zis pur și simplu „repetă fraza de câteva ori și vezi unde este nevoie de tine”. Ea a spus, „E prea târziu, e prea târziu. O, Doamne, copilul e mort.”

„Unde ești?” Am întrebat-o.

Sally se vedea pe un munte în Scoția. Ea simte imediat că are corpul îndesat al unei țărănci scoțiene care se uită cum pasc oile și aude focuri de armă în micul sat în care locuiește. Este în sec. al 17-lea, perioada în care există încăierări violente între englezi și scoțieni la frontieră. Ea coboară dealul, intră ca o furtună în căsuța ei mică și își găsește sora și cei doi copii, împușcați, toți morți. „Am ajuns prea târziu”, a spus ea, „ar fi trebuit să fi fost acolo pentru copilul meu. A fost nu mai vina mea”.

Doar gândul la un copil mort a trecut-o ca printr-o fereastră într-o altă viață. Tranziția a fost aproape instantanee, atunci când am invitat-o să se concentreze. Atunci când ea a transcens prima dată, a fost prea supărată

pentru a sta în acest proces, dar imaginile erau chiar acolo la suprafață. Ea a mers pur și simplu pas cu pas prin acea ușă până a găsit cealaltă viață. Aceste amintiri au fost dureroase, dar au ajutat-o să înțeleagă de ce în această viață ea a ales să nu aibă copii. În cele din urmă până la momentul în care workshop-ul și sesiunile noastre s-au terminat ea a fost capabilă să se ierte pentru eșecul din trecut și să privească mult mai favorabil la posibilitatea de a avea relații și o familie în această viață.

Traducere Ionel Mohîrță

Moarte și înviere

Psihosociolog Drd. Ionel Mohîrță

„Omul care moare înainte să moară nu moare când moare“
Abraham a Sancta Clara

Cosmologiile, filosofiile, mitologiile culturilor arhaice și ale populațiilor indigene, ca și viața lor spirituală și rituală reflectă un mesaj clar: moartea nu e un sfârșit absolut și irevocabil. Conștiența, viața sau existența într-o aumită formă continuă și după dispariția biologică.

Experiențele asociate cu moartea erau considerate vizite în dimensiuni importante ale realității, care merită să fie explorate, studiate și atent cartografiate. Cei aflați în pragul morții erau familiarizați cu cartografiile escatologice din cultura lor, fie hărți șamanice ale peisajelor funerare, fie descrierile sofisticate din sistemele spirituale orientale cum sunt cele din *Bardo Thödol*, Cartea Tibetană a morților. Acest test important al budismului tibetan merită o atenție specială, fiindcă reprezintă un punct de vedere opus față de accentul pragmatic exclusiv pus de civilizația occidentală pe viața productivă și pe negarea morții. Cartea tibetană a morților descrie momentul morții ca o oportunitate unică de eliberare spirituală din ciclurile morții și renașterii și ca o perioadă care determină încarnarea următoare, în cazul în care nu se obține eliberarea. În acest context, stările intermediare dintre vieți (bardo) pot fi considerate mai importante decât existența încarnată și în consecință pregătirea pentru ele printr-o practică sistematică pe parcursul vieții este esențială.

Stările de conștiență asociate cu procesul morții și renașterii aparțin unei familii mai vaste de stări intermediare, numite *bardo*:

1. Starea naturală de bardo din existența intrauterină (Chenay Bardo)

2. Starea de bardo caracteristică visării (Milarm Bardo)
3. Starea de echilibru extatic din meditația profundă (Samten Bardo)
4. Bardo din momentul morții (Chikhai Bardo)
5. Bardo al iluziilor karmice de după moarte (Chönyid Bardo)
6. Bardo al procesului invers de existență sangsarică în timpul căutării renașterii (Sidpa Bardo).

Deși Cartea tibetană a morților pare a fi scrisă ca îndrumar pentru cei aflați pe moarte, ea are mai multe niveluri de semnificație. Conform învățăturilor budiste, moartea și renașterea nu au loc doar în momentul decesului biologic și al începerii unei noi vieți, ci în fiecare moment al existenței noastre. Stările descrise în *Bardo Thödol* pot fi trăite și în stări de meditație, în cadrul unei practici spirituale sistematice. De aceea, acest text important este în același timp un ghid pentru cei aflați în pragul morții, pentru cei în viață și pentru oamenii cu aspirații spirituale serioase. Este una dintr-o serie de instrucțiuni pentru șase tipuri de eliberare: eliberare prin auz, eliberare prin port (anumite amulete), eliberare prin văz, eliberare prin reamintire, eliberare prin gust și eliberare prin atingere.

Bardo Thödol descrie experiențele pe care le întâlnește un om în momentul morții (Chikhai Bardo), în perioada de confruntare cu viziunile arhetipale și iluziile karmice de după moarte (Chönyid Bardo) și în procesul de căutare a renașterii (Sidpa Bardo). În mod tradițional, la moarte și timp de 49 de zile după aceea, acest text este incantat de maestrul sau lama-i, pentru a informa spiritul răposatului la ce să se aștepte în starea de bardo și cum să folosească experiențele în scopul eliberării.

Chikhai Bardo reprezintă experiențele asociate cu momentul morții. Aspectul specific al acestei stări e o senzație de pierdere a contactului cu

lumea familiară a polarităților și de intrare într-un tărâm de irealitate și confuzie. Lumea logică și ordonată pe care o cunoaștem din viața de zi cu zi începe să se dizolve și este înlocuită de un sentiment de incertitudine, o stare în care nu suntem siguri dacă ne apropiem de atingerea iluminării sau ne cufundăm în nebunie. *Bardo Thödol* prezintă experiențele ce anunță moartea iminentă din perspectiva diferitelor elemente ale corpului. Procesul începe cu senzații de greutate, presiuni fizice intense și pierdere progresivă a contactului cu lumea fizică. În această situație, subiectul se refugiază în minte și încearcă să se asigure că aceasta funcționează încă. Este o fază descrisă astfel: „pământul se scufundă în apă”. În faza următoare, funcționarea minții încetează a mai fi fluidă și circulația gândurilor este perturbată. Singurul mod de relaționare cu lumea e reprezentat de emoții, să te gândești la persoane pe care le iubești sau le urăști. Senzația de rece și umed este înlocuită de căldură arzătoare. *Bardo Thödol* numește această experiență „apa se varsă în foc”. În continuare, emoțiile vii se dizolvă și atenția se mută de la obiectele iubirii și urii; întreaga ființă pare să explodeze, divizându-se în atomi. Această experiență a „focului ce se dispersează în aer” creează o stare de deschidere pentru întâlnirea următoare, cea cu lumina cosmică.

În momentul morții, ființa are o viziune copleșitoare a *Dharmakaya*, Lumina clară primară a Realității Pure. Întreaga existență apare brusc în totalitatea sa absolută, strălucind ca o lumină nenăscută și veșnică. Toate dualitățile sunt transcendente – agonia și extazul, binele și răul, frumusețea și urâtenia, căldura arzătoare și frigul – toate coexistă într-un singur întreg nediferențiat. În ultima instanță, *Dharmakaya* se identifică cu conștiința

subiectului, care nu are naștere, nici moarte și este în esență Lumina Imuabilă.

Potrivit acestor texte, dacă omul recunoaște acest adevăr legat de conștiință și s-a pregătit prin practică sistematică să renunțe la individualitatea sa în fața intensității acestei experiențe, situația îi oferă o ocazie unică de eliberare spirituală instantanee.

Iată cum un lama tibetan îl pune pe muribund față în față cu realitatea intermediară în prima fază:

„O nobil fiu, (numele), acum a sosit momentul când cauți calea (în realitate). Respirația ta tocmai încetează. Preotul tău te-a pus mai înainte față în față cu Lumina clară și tu ești acum pe punctul de a o experimenta în realitatea ei, în care toate lucrurile sunt ca cerul gol și fără nori și Intelectul gol și fără pată ca un vacuum transparent, fără circumferință sau punct central. În această clipă recunoaște-te pe tine însuși și rămâi în această stare. Și eu – în acest timp – te pun față în față. (se repetă de trei ori).

Se așează muribundul pe partea dreaptă (arterele pe partea dreaptă și stângă a gâtului trebuie să fie comprimate).

În această clipă este privită pentru prima oară lumina clară a realității. Acest text trebuie repetat până când din diferitele deschideri corporale începe să apară un lichid gălbui.

Trebuie spus la ureche: *Acum au apărut semnele când pământul cade în apă. O, nobile fiu nu te lăsa deviat. O, (numele), ceea ce se numește moarte ți se întâmplă acum, hotărăște-te și spune: Aceasta este acum ora morții. Ca să trag un folos din moartea aceasta, vreau să acționez spre binele tuturor ființelor, care populează nemărginita întindere a cerurilor, de*

aceea mă hotărâsc spre iubire și milă pentru ele și de aceea îmi îndrept întreaga mea stăruință spre unica desăvârșire.

Tu, (numele), poți să spui: *Chiar dacă eu nu pot să realizez această trăire, vreau însă s-o cunosc, și stăpânind această trăire, să apar într-o formă în care tuturor ființelor le servește spre bine, vreau să slujesc tuturor ființelor, care sunt nesfârșite la număr ca marginile cerului.*

După ce a murit: *Venerabile domn (strigă-l de trei ori pe nume), acum, când afli lumina clară originară, încearcă să te menții în această stare pe care o experimentezi acum. Acum, experimentezi strălucirea luminei clare a purei realități. Recunoaște-o. O, nobile fiu, intelectul tău actual, vid după adevărata lui natură, nu format spre ceva ca niște semne sau culori, vid în mod natural, este adevărata realitate, Atotbinele. Propriul tău intelect, care acum este vidul, însă nu trebuie privit ca vidul nimicului, ci ca Intelect în sine, neîmpiedicat, strălucitor, activ și fericit, este adevărata Conștiință. Propria ta conștiință, strălucitoare, vidă și de nedespărțit de Marele corp de strălucire, nu are nici naștere nici moarte și este Lumina Neschimbătoare.”*

Când vechile cărți ale morților au ajuns prima oară în atenția oamenilor de știință occidentali, au fost considerate relatări fictive ale călătoriei postume a sufletului, născociri născute din dorințele unor oameni incapabili să accepte realitatea sumbră a morții și a nepermanenței. Aceste texte au fost puse în aceeași categorie cu basmele – creații fantastice ale imaginației umane, cu valoare artistică incontestabilă, dar fără vreo relevanță pentru viața de zi cu zi. Totuși un studiu aprofundat a arătat că ele au servit drept ghid în misterele morții și renașterii și în practica spirituală profundă. A devenit evident că aceste cărți ale morților descriu experiențele inițiaților,

căutătorilor și practicanților spirituali. Noua perspectivă a sugerat că textele respective au fost prezentate de preoți drept manuale pentru cei aflați în pragul morții cu scopul de a le ascunde adevărata lor funcție, o disimulare ingenioasă menită să le protejeze mesajul ezoteric de neinițiați.

Prin cercetările moderne asupra conștiinței s-au obținut date surprinzătoare, relevante pentru această problemă. Studiile tanatologice ale situațiilor care amenință viața și confruntă subiecții cu apropierea morții au arătat că în astfel de experiențe se manifestă multe din experiențele descrise în textele escatologice și mitologiile culturilor antice și preindustriale.

Astfel în 1977 ca urmare a studiilor efectuate anterior de Dr. Raymond Moody și Karl Osis ia naștere Psihotanatologia a cărei bază a fost pusă de Stanislav Grof, o ramură a Psihologiei transpersonale care se ocupă cu analizarea și interpretarea trăirilor ființei umane din timpul morții clinice. Experiențele trăite cu mare intensitate de către cei în cauză prezintă toate trăsăturile fenomenelor transpersonale realizându-se deseori o transformare a mentalului.

Aceste experiențe se desfășoară în mai multe etape și constau în:

- **incomunicabilitate** adică nu se poate descrie exact tot ceea ce se petrece în timpul morții.
- **diagnosticul morții** ce constă în descrierea amănunțită de către muribund a dialogului personalului medical din jurul său în timpul morții.
- **sentimentul de calm și pace** descris ca o senzație de plutire într-un spațiu obscur.
- **senzații auditive** prezentate ca un fel de zgomot de sonerie sau un fel de muzică.

- **autoscopia** sau detașarea propriului Eu de corpul fizic pentru a privi ambientul în care se află plasat.
- **percepția trecerii printr-un tunel** sau atragerea cu mare rapiditate într-un spațiu cilindric obscur.
- **atemporalitatea** sau cu alte cuvinte timpul nu figurează ca o componentă care să fi putut fi sesizată în aceste trăiri.
- **contacte și întâlniri** sau conștientizarea prezenței în jur a unor entități spirituale.
- **percepția luminii** care apare mai întâi ca o lumină pală, pentru ca apoi să crească progresiv, atingând valori extreme ca o radiație „albă” sau de o claritate absolută. Ea emană o atracție irezistibilă, spre care muribundul este antrenat.
- **panoramarea vieții** adică derularea filmului întregii vieți, urmând cronologia derulării evenimentelor din timpul vieții.
- **impresia de cunoaștere integrală**, o stare de iluminare ce permite accesul la conștiința universală.
- **întâlniri cu spirite rătăcite** spirite triste, deprimante, prinse parcă într-o capcană.
- **pragul morții** (acest prag, care nu a fost depășit de nici unul dintre cei anchetați, este descris ca o întindere de ape, ca o pâclă groasă, cețoasă, o poartă sau chiar o simplă linie de demarcație).
- **revenirea.**

Teoriile care au încercat să explice aceste experiențe de moarte iminentă (EMI) s-au încadrat în trei categorii:

1. Teorii având ca domeniu de referință creierul
2. Teorii Psihologice

3. Teorii Transcedentale.

1. Teorii având ca domeniu de referință creierul: halucinațiile

Sunt teorii fiziologice care arată că EMI constau în trăiri halucinatorii ale pacienților provocate de disturbarea proceselor chimice din creier datorită:

- tratamentului cu diverse droguri;
- a lipsei aportului de oxigen care își schimbă nivelul odată cu dioxidul de carbon;
- eliberarea de endofine (teoria endorfinelor B, sau a ketaminei - Karl Jansen, 1996);
- a unei funcționări anormale a lobului temporal (Saavedra-Aguilar & Gomez-Jeria 1989).

Totuși, rezultatele cercetărilor au arătat că factorii medicali nu pot fi luați în considerare în cazul evenimentelor EMI. Deși, toți pacienții au fost morți clinic, majoritatea nu au avut EMI. Mai mult decât atât, gravitatea crizelor nu au relatat evenimente de EMI adânci. Dacă factorii fiziologici puri rezultați din anoxia cerebrală au cauzat EMI, majoritatea pacienților ar fi trebuit să prezinte EMI. De asemenea medicația administrată pacienților în timpul resuscitării nu are legătură cu frecvența EMI. Pe de altă parte este puțin probabil ca factorii psihologici să fie importanți aici, dacă ne gândim că sentimentul de frică nu a fost asociat cu EMI.

În timpul experiențelor extracorporale, subiecții au „văzut” felurite întâmplări confirmate în detaliu de diverși martori. Evident dacă aceste experiențe ar fi simple iluzii, atunci nici un eveniment nu ar putea fi confirmat de persoane din afară. Mai mult decât atât, oamenii orbi din naștere au descris percepții veridice de-a lungul acestor experiențe.

2. Teorii Psihologice

Teorii bazate pe depersonalizare arată că oamenii reacționează la un eveniment înspăimântător prin pierderea sentimentului propriei identități. Înlocuiesc experiența terifiantă cu un scenariu de vis, care este mai ușor de suportat.

Teorii bazate pe disociere arată că EMI s-ar petrece prin retragerea în sine a unei persoane, cu scopul de a se proteja la un eveniment stresant. EMI ar fi un mecanism de apărare inconștient, în care o persoană se distanțează de anumite activități sau emoții cu scopul de a le evita. Argument – trăirea EMI înainte de a se întâmpla (ex. alpiniști).

Teoria „Confortului psihologic” arată că EMI poate să fie construită de creier din amintiri cu profil medical văzute la televizor. Se sugerează că pacienți parțial inconștienți pot primi informații prin simțurile comune (ex. auz).

Teorii privind retrăirea traumei nașterii arată că EMI poate fi o formă de retrăire a traumei nașterii. Creierul care moare ar putea recrea drumul printr-un tunel, spre lumină, căldură și afecțiune.

3. Teorii Transcendentale care arată că un eveniment de acest fel indică continuarea vieții după moarte.

Argumente:

- deoarece experiența este universală, e improbabil să fie o halucinație pentru că oameni din culturi diferite au văzut aceleași lucruri. Studiu Gallup din 1982 arată că aprox. 8 milioane de americani au avut EMI.
- experiențele sunt descrise și de copii prea mici ca să aibă vreo idee despre moarte sau viața de dincolo (Studiu Dr. M.Morse, 1986, 1994).

- persoanele care au trăit EMI au povestit că au văzut lucruri în locuri de care nu puteau avea cunoștință, la distanțe inaccesibile.

În urma studiilor realizate de dr. Sam Parnia (2001) cercetător la Universitatea din Southampton, de dr. Peter Fenwick de la Oxford University și cardiologul german dr. Pim Van Lommel (2001) de la Spitalul Rijnstate din localitatea Arnhem (Olanda) asupra experiențelor de moarte iminentă se arată cum conștiința persistă în absența funcțiilor cerebrale.

Regretatul Sir John Eccles, socotit unul din cei mai mari savanți în neurologie din lume, Laureat al Premiului Nobel în medicină în 1963 a susținut separarea dintre minte, conștiință și creier. El a afirmat că unitatea trăirii conștiente e dată de minte și nu de mecanismul neural al creierului.

Într-o serie de lucrări apărute la Universitatea din Sorbona, Bahram Elahi profesor de chirurgie pediatrică și anatomie a definit de asemenea „conștiința” sau, „sufletul” ca o entitate separată, care este făcută dintr-o materie subtilă asemănătoare undelor electromagnetice, care continuă să fie nedescoperită.

Observăm astăzi două curente de opinie cu privire la, „locul” ocupat de minte, ce depind de definirea minții. Primul curent numit individualist care afirmă că mintea s-ar afla doar în creier îi are ca adepți pe Butler (1998), Adams și Aizawa (2001).

Al doilea curent de opinie este numit externalist activ și afirmă că mintea nu se află doar în creier ci și în tot corpul și în afara lui. Acesta este susținut de Clark (1997), Chalmers (1998), Haugeland (1995), Maturana și Varela (1987), Chiel și Beer (1997).

Psihologul ajută clientul în procesul de individuare să pătrundă psihologic în profunzimile naturii umane și ale creației prin explicarea

experiențelor transpersonale care apar în autoexplorarea individuală profundă caracterizate prin (Grof, 2007):

- transcenderea barierelor spațiale obișnuite sau a limitărilor eului încapsulat în piele.
- depășirea granițelor temporale, prin transcenderea timpului liniar.
- conștiința pare să se extindă în lumi și dimensiuni pe care cultura occidentală nu le consideră „reale”.

Așa cum arăta Grof, universul poate fi cunoscut pe 2 căi:

- a învăța prin intermediul percepției senzoriale și al analizării și sintetizării informațiilor obținute;
- explorarea diferitelor aspecte ale lumii identificându-ne direct cu ele într-o stare holotropică de conștiință.

Prin urmare ființa umană este capabilă de a avea două stări de conștiință complementare:

- **Obișnuită** unde părem a fi obiecte newtoniene constituite din atomi, molecule, celule, țesuturi și organe;
- **Holotropică** („deplasându-se în direcția integrității”) unde părem a fi un câmp de conștiință care transcende spațiul, timpul și cauzalitatea liniară. Moartea fizică pare să pună capăt primei stări.

În aceste condiții, moartea nu e un sfârșit, ci o trecere către un nou început, pentru că așa cum spunea laureatul Premiului Nobel pentru literatură Rabindranath Tagore: „Moartea nu stinge lumina; stinge numai lampa, căci au venit zorii.”

Bibliografie

Adams, F., Aizawa K., (2001), *The Bounds of Cognition*. Philosophical Psychology 14 (1), pp. 43-64.

Butler, K. L. (1998). *Cognitive Explanations*. In Butler, K., *Internal Affairs: Making Room for Psychosemantic Internalism*. Kluwer.

Chalmers D., (1998), *The Problems of Consciousness*, in (H.Jasper, L.Descarries, V.Castellucci & S.Rossignol, eds.) *Consciousness: At the Frontiers of Neuroscience* (Advances in Neurology, Vol.77), Lippincott-Raven Press.

Chiel H.J., și Beer R.D., (1997). *The brain has a body: adaptive behavior emerges from interactions of nervous system, body and environment*, Trends in Neuroscience, 20, 553-557.

Clark, A., (1997), *Being there: putting brain, body and world together again*, Cambridge (Mass), MIT Press.

Clark, A., Chalmers D., (1998), *The Extended Mind*, Analysis 58 (1), pp. 7-19.

Eccles J., Popper K., (2003), *The Self and its Brain*, Routledge.

Elahi B, (1998), *Foundations of Natural Spirituality: A scientific approach to the nature of the spiritual self*, Element Books.

Grof S., Halifax J., *The human encounter with death (Întâlnirea omului cu moartea)*, E. P. Dutton, New York, 1977.

Grof S., (2007), *Călătoria ultimă. Dincolo de frontierele morții*, Ed. Elena Francisc Publishing, București.

Haugeland J., (1995), „Mind Embodied and Embedded,” in: *Mind and Cognition: Philosophical Perspectives on Cognitive Science and Artificial Intelligence*, Leila Haaparanta and Sara Heinämaa, eds., *Acta Philosophica Fennica*: 58 (1995) 233–267.

Jansen KLR (1996a) Neuroscience, ketamine and the near-death experience: the role of glutamate and the NMDA receptor. In *The Near-Death Experience: A Reader* (Ed.s. Bailey LJ, Yates J) New York, Routledge, p265-282.

Jansen KLR (1996b) Using ketamine to induce the near-death experience: mechanism of action and the therapeutic potential. *Yearbook for Ethnomedicine and the study of Consciousness (Jahrbuch furr Ethnomedizin and Bewusstseinsforschung)* 4, 1995 (Ed.s. ratsch C, Baker JR), Berlin, VWB, 55-81.

Lommel V.P (2001)., *Near-death experience in survivors of cardiac arrest:a prospective study in the Netherlands*-The Lancet.

Maturana, H. R. & Varela, F. J. (1987). *The tree of knowledge: The biological roots of human understanding*. Boston: Shambhala Publications.

Morse, M., Perry, P., (1994) *Parting Visions - An Exploration of pre-Death Psychic and Spiritual Experiences*, Piatkus, New York.

Morse M, Castillo P, Venecia D, Milstein J, Tyler DC. (1986) *Childhood near-death experiences*. *American Journal of Diseases of Children*, Nov; 140 (11):1110-4.

Nicolae I. (trad.) (1992), *Cartea morților tibetană* - Ed.Moldova, Iași.

Parnia S., Waller D., Yeates R., Fenwick P., (2001), *A qualitative and quantitative study of the incidence, features and aetiology of near death experiences in cardiac arrest survivors* - medical journal „Resuscitation”, February.

Saavedra Aguilar, Juan C. and Gómez Jeria, Juan Sebastián. *Response to Commentaries on "A Neurobiological Model for Near-Death Experiences"*. *Journal of Near-Death Studies*, 7 (4) Summer 1989.

Sincronicitățile ca elemente marker ale evoluției spirituale
Decon condiționarea transpersonală ca o posibilă cale de evoluție
spirituală

Psiholog Dr. Aliodor Manolea

Rezumat: Fenomenul de sincronicitate apare atunci când dimensiunile inconștiente și conștiente, cele intuitive și raționale, cele ascunse și manifeste sunt în comuniune și formează un continuum, potențându-se reciproc. Atunci totul este fluid, persoanele, gesturile, obiectele apar la momentul și locul potrivit. Armonia ce pare venită de „dincolo” poate da aparența unor adevărate „minuni”. Poate că, uneori chiar în mod inconștient, sub un puternic impuls interior, noi creăm în alt plan ceea ce ne dorim. O foarte puternică stare emoțională interioară individuală sau colectivă declanșează evenimente care se manifestă în lumea exterioară. Dacă termenul de sincronicitate desemnează apariția simultană a legăturii dintre elemente, prin sens dar fără cauză unică, atunci ceea ce leagă se ordonează în sânul unui univers causal, atemporal, care aduce în mod spontan iluminarea.

Cuvinte cheie: sincronicitate, acauzal, iluminare, continuum, inconștient, subconștient, conștient, intuitiv, evoluție spirituală, decon condiționare transpersonală.

SYNCHRONICITIES AS SPIRITUAL EVOLUTION MARKERS

Abstract: Synchronicity occurs when unconscious and conscious, intuitive and rational, hidden and manifest dimensions are in consensus and form a continuum, empowering one each other. When everything is fluid, beings, gestures, objects appear at the appropriate place and time.

Maybe sometimes, even unconsciously, under a powerful interior impulse, our wishes are created in another plan. An individual or collective powerful interior emotional status triggers events that take place in the exterior world. Since synchronicity refers to apparently casually unrelated, but related by meaning events, then their connection is inner to an acausal, atemporal universe and could lead to spontaneous illumination.

Keywords: synchronicity, acausal, illumination, continuum, (un)conscious, subconscious, altered states of consciousness, intuitive, spiritual evolution.

"Viața mea este povestea unei realizări de sine a inconștientului".

C.G. Jung

Termenul de sincronicitate a fost folosit prima dată de Carl Gustav Jung și se referă la relațiile dintre hazard și cauzalitate. Aceasta este caracterizată de coincidențe *a-cauzale* care produc un sens. E vorba de așa-zisul hazard semnificativ. Termenul de sincronicitate (sin=cu, cronos=timp) a fost ales de Jung pentru a desemna apariția de coincidențele pline de sens pe care nu le pot explica noțiunile convenționale de timp și cauzalitate. El a caracterizat sincronicitatea ca pe „un principiu de conexiune fără nici o cauză aparentă”. Sunt lucruri care s-au întâmplat și se vor întâmpla în viața fiecăruia între care nu există o legătură de tip cauza-efect ci sunt legate de semnificație, acea semnificație pe care evenimentele o au în concordanță cu obiectivele și visele fiecăruia în parte.

Putem considera că un anumit eveniment este în sincronicitate cu un altul numai atunci când o experiență interioară (vis, reverie, sau altă stare de conștiință modificată) ne anunță producerea unui eveniment exterior.

Conform lui Jung și Pauli, se disting trei tipuri principale de sincronicitate:

1. coincidența semnificativă dintre starea psihică a observatorului și unul sau mai multe evenimente exterioare care se produc simultan;
2. coincidența semnificativă dintre starea psihică a observatorului și unul sau mai multe evenimente aflate în afara câmpului său de percepție sau distanțate în timp;
3. coincidența semnificativă dintre unul sau mai multe evenimente trăite de o persoană și unul sau mai multe evenimente care se manifestă simultan sau după o perioadă scurtă de timp.

Reliefarea substratului psihic care susține acest tip de fenomene a evidențiat faptul că sincronicitatea reprezintă o punte de legătură între lumea

materială și universul psihic, implicând aici inconștientul colectiv. Astfel, inconștientul colectiv transcende continuum-ul spațio-temporal, fiind ca un „câmp de energie psihică” la care sunt conectate toate ființele umane prin intermediul inconștientului lor individual.

Deoarece caracteristica fundamentală a oricărui câmp, aceea de a preexista acțiunilor pe care le induce, ar putea *duce la raționamentul că unui câmp de semnificații (field of meanings) îi este afiliată o serie de evenimente*. Acest fapt ar avea semnificația unei potențiale implicări voliționale în identificarea, inițierea, desfășurarea și finalitatea unui anumit câmp de semnificații.

După fizicianul F. David Peat, sincronicitatea apare în mod repetat și natural în cazul indivizilor care manifestă atitudini și concepții „deschise către nou, către transformare”.

Vorbim despre sincronicitate atunci când dimensiunile inconștiente și conștiente, cele intuitive și raționale, cele ascunse și manifeste sunt în comuniune și formează un continuum, potențându-se reciproc. Atunci totul este fluid, persoanele, gesturile, obiectele apar la momentul și locul potrivit. Armonia ce pare venită de „dincolo” poate da aparența unor adevărate „minuni”. Poate că, uneori chiar în mod inconștient, sub un puternic impuls interior, noi creăm în alt plan ceea ce ne dorim. O foarte puternică stare emoțională interioară individuală sau colectivă declanșează evenimente care se manifestă în lumea exterioară. Dacă termenul de sincronicitate desemnează apariția simultană a legăturii dintre elemente, prin sens dar fără cauză unică, atunci ceea ce leagă se ordonează în sânul unui univers causal, atemporal, care aduce în mod spontan iluminarea.

Sincronicitatea este una din cele mai rapide și eficiente modalități de urmărire, de conștientizare a trezirii spirituale, al accesului pe o cale care să conducă ființa la o transformare interioară. Sincronicitățile pot fi markeri ai evoluției personale.

Fiecare dintre noi, cred, a trăit o stare de profundă uimire și bucurie interioară atunci când am experimentat o sincronicitate. Când mai multe sincronicități se înlănțuie într-o unică revelație, în noi se produce o viziune a universului ca o rețea de legături tainice și nebănuite. Această „țesătură magică a lumii”, face simțită prezența unei legități superioare, care mișcă totul și care leagă totul într-o perfectă coerență.

Accederea pe o cale spirituală este o eliberare de sub legea accidentalului și începutul unui traseu marcat de sincronicități.

Ne putem pune întrebarea dacă există și posibilitatea de a genera sincronicități în mod conștient, prin implicare volitivă? În acest caz am vorbi despre o sincronicitate provocată. Desigur, în acest caz, prin însuși modul de desfășurare a procesului de producere a sincronicității, elementul inconștient este esențial. Acest lucru se poate realiza prin implicarea „dirijată” al inconștientului, rolul de catalizator jucându-l aici procesul de activare al arhetipurilor. O posibilă tehnică de folosit este ceea ce eu denumesc ca fiind decon condiționare transpersonală.

Arhetipul este o înlănțuire de energie și forme inerente existenței. El este un model de bază al expresiei care se manifestă ca energie și formă, ca imagini, modele și funcții în interiorul personalității, ca roluri jucate în societate, ca sentimente, concepte și simboluri; pulsione sau aspirație fundamentală interioară a spiritualității noastre.

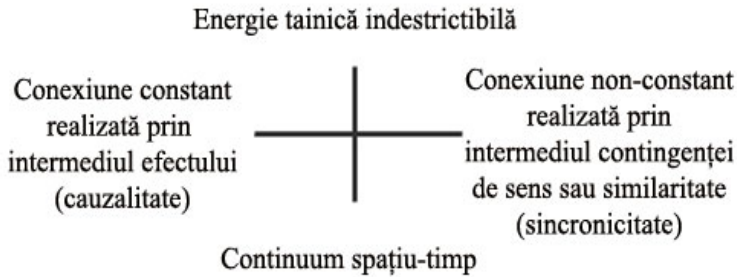

Diagrama nr.1. Jung și Pauli - dualitatea dintre sincronicitate și cauzalitate (legea cauzei și a efectului) precum și cadrul în care această dualitate se desfășoară.

(după E. Roșcan și A. Șurubaru în Jurnalul de Psihologie Transpersonală Nr.4/2005)

Ca mecanisme complexe, arhetipurile pot acționa:

- ca matrice psihice în care sunt generate, în stare incipientă, toate formele de reprezentări (imagini, idei, emoții);
- ca un element coordonator care conferă sens și orientare energiei pulsionale inconștiente;
- ca o „sinapsă psihică” cu rolul de a conecta diferite structuri psihice ordonate după criteriul conținut de arhetip;
- ca un adevărat „transformator psihic”, care permite modularea energiei psihice pulsionale ca intensitate și ca formă de manifestare.

Modalitatea practică de acțiune este de tip psihoenergetic și are la bază accesul la inconștientul colectiv arhetipal. Ea constă în inducerea la subiecți a unei stări de conștiență modificată ce le permite acest acces.

Când un arhetip este activat în cazul unei persoane, se creează într-un mod causal un fenomen de sincronicitate care capătă forma unei imagini simbolice aflată în conexiune directă cu un anumit eveniment exterior. Fenomenul acesta este un marker rațional, conștient, al pașilor făcuți pentru îmbunătățirea condiției umane, pe calea elevării spirituale.

Tehnica de decon condiționare transpersonală folosită ca adjuvant al elevării spirituale se bazează pe două elemente importante. Unul este faptul că arhetipul reprezintă elementul causal care produce un anumit fenomen de sincronicitate. Cel de-al doilea element este reliefat de faptul că ființa umană are capacitatea înăscută de recreare a realității prin simboluri. Așa cum știm, arhetipurile sunt prototipuri de ansambluri simbolice adânc imprimate în inconștient sub formă de engram. El rezidă în inconștient sub forma unor modele ideale, având un dinamism creator propriu. Prin inducerea unor stări de conștiență modificată se penetrează bariera subconștientului. Această acțiune este necesară deoarece între conștient și inconștient se interpune subconștientul, cel care joacă rolul de barieră între primele două, filtrând acele tendințe, impulsuri, emoții sau gânduri ale inconștientului care contravin principiilor noastre morale sau normelor de conduită. Cele care, cu diferite motivații se manifestă în ceea ce numim existență cotidiană disfuncțională, se elimină. Această activitate se realizează inițial, folosind stările induse de conștiență modificată. Prin anihilarea condiționărilor inconștiente, a cognițiilor disfuncționale și a comportamentelor nevrotice, se pregătește terenul psiho-emoțional pentru următorii pași de urmat pe calea transformării spirituale.

În continuare, prezint un caz concret și voi cita un singur exemplu din propriile sale trăiri.

La începutul terapiei, subiectul prezenta simptomele unei crize caracterizate prin sintagma „Nu-mi place lumea asta” iar în prezent, expresia folosită este „Chiar este frumoasă lumea asta”

Când spune acest lucru, subiectul are un sentiment „de împreună” ca și cum, citez: „*dedesubt ar fi un flux, ceva care are legătură cu mine și cu tot ceea ce este în jur dar nu se vede. Din acestea rezultă un sentiment de legătură, „de împreună” pentru că simt că în această lume acum sunt „toate” dar nu sunt „împreună”.*

De altfel, la standuri se vor găsi un număr de exemplare broșate în care sunt povestite unele sincronicități care au marcat drumul spiritual al doamnei pe care o vom cunoaște sub pseudonimul Lea Icreng. Sunt povestite sincronicități semnificative care au avut rol de marker-i ai drumului psiho-spiritual parcurs. Atunci când aceasta spune despre „un alt fel de vis” se referă la viziunile din stările de conștiență modificată obținute în sesiuni de decon condiționare transpersonală.

Citez:

„*Un altfel de vis. Sunt într-un loc oarecare. Nimic în jur. Îmi atrage atenția în stânga mea un desen ciudat, o linie lungă, puternică, intersectată de o suită de linii fine paralele, care în capăt au un fel de cercuri. Pare ceva bidimensional, inițial, îmi aduce aminte de cicatricea de după o operație, cu urmele cusăturilor pe ea. Numai că devine tridimensională, un ax intersectat de tije paralele cu un fel de discuri la capete înșiruite una după alta, și îmi apare nevoia de a urca pe ea. Îmi aduce aminte de efortul sisific de a urca pe treptele chitarei din spatele corzilor pe care le-am văzut altădată. Totuși, nu este chitara... atunci ce este ? Brusc, îmi vine în minte Jack și Vrejul de fasole. Da! - este vrejul de fasole, tijele cu discuri sunt*

tulpinile mici cu frunze la capăt! Iar eu sunt Jack! Încep imediat să urc pe vrej, folosind tijele ca pe treptele unei scări verticale, pe care le prind cu mâinile și mă sprijin cu picioarele.

Urc, urc, urc la nesfârșit. Trec de un plafon de nori denși, și dau de un alt fel de loc. Un tărâm. Nu mă opresc, urc mereu. Alt plafon de nori, alt tărâm, și altul, și altul.... Toate fără ca nimic să mă atragă, să mă facă să mă opresc...

La un moment dat mă opresc și încerc să văd ce găsesc pe tărâmul acela. Deșert, nisip, nu este nimeni. O dună mare, care acoperă o intrare, cu o formă ciudată, migdalată. Ușa este rotundă, în mijloc. ESTE închisă, și pot vedea închiderea ei, care este verticală, în mijlocul ușii, ca și cum dacă s-ar deschide ar glisa lateral, fără clanțe sau balamale. Ce intrare ciudată, îmi spun... ce formă ciudată... de ochi, de fapt. Un ochi la care duna este pleoapa, la care irisul este ușa și pupila este locul în care se deschide ușa, o pupilă verticală, ca o fantă... Dar cine are așa o pupilă ? Doar pupila ar trebui să fie rotundă și eaPupila de șarpe! Un ochi de șarpe... ce ciudată intrare...

Revin la scară, și încep să urc iar ținându-mă cu mâinile de trepte, de tijele vrejului. Tot mai repede, tot mai repede, nu mă pot opri, deși mi este greu. Mă gonesc singură, deși nu merg undeva anume. Sus, sus, sus. Tot mai repede, plafon de nori, tărâm nou, trepte și iar trepte, alt plafon, alt tărâm... Nici nu mă mai uit în jur, nu mai gândesc nimic, urc și iar urc....

Obosită, mă trezesc că se îmblânzește scara, se înclină puțin vrejul, și nu mai este abrupt vertical, ci doar înclinat. Mă pot ridica în picioare! Ce ușurare. Frunzele, discurile laterale ale tijelor se așează orizontal, și pot

călca pe ele. O iau la goană, în picioare, punând tălpile pe discuri. Urc în continuare în pantă, alerg cu viteză și parcă mi-a dispărut toată oboseala. Brusc, mă trezesc că sunt în vârful vrejului, care este răsucit puțin, și stau pe bucla pe care o face. Vrejul crește, crește, urcă, urcă rapid, ca o platformă care mă duce în sus, plafon de nor după plafon de nor, tărâm după tărâm, atât de repede încât nu mai percep succesiunea lor decât ca pe niște flash-uri succesive de lumini de intensitate diferită..

Am ajuns pe o pajiște. O pajiște largă, atât de largă... sunt la intrare, și dau mâna cu cineva. Ce mod neobișnuit de a da mâna... ne prindem împreună nu fiecare mâna dreaptă, ci ambele mâini, puse una peste alta, făcând un fel de sferă de mâini care se îmbrățișează una pe alta. Câtă căldură sufletească poate să fie în mine și în celălalt... „Pace!” spunem, cu tot sufletul. Ia uite, îmi zic, și la catolici este ceva similar, în biserică, când saluți la final pe cel din stânga și din dreapta ta, doar că nu se prind în salut ambele mâini... dar gândul mă ține doar o fracțiune de secundă, până îmi dau seama că nu am văzut cu cine am dat mâna... și de fapt nici eu nu mă văd... suntem doar mâini, nimic altceva.. dar continui să dau mâna imediat cu altcineva, aceeași sferă din palmele noastre închegate, „Pace!” spunem, apoi altcineva, aceeași sferă caldă din mâinile noastre , și tot așa iar și iar și iar. Sferele sunt luminoase, cu culori schimbătoare, parcă având o viață a lor...Privesc o clipă în jur și văd că toată pajiștea este plină de niște globuri care plutesc, sfere minunate din mâini care se strâng , fiecare spunând „Pace!” ... „Pace!” ... „Pace!”. Îmi dau seama că, de fapt, nu este nici o iarbă, nici flori, nici plante în toată acea pajiște, că nu este o pajiște, de fapt, ci doar o întindere nesfârșită din globurile acestea minunate, colorate, strălucitoare, de palme îmbrățișate ...

Încep să mi se perinde prin față, în prezențe delicate, mulți din cei pe care îi cunosc și cu care m-am supărat la un moment dat, și, într-o stare imposibil de explicat, încep să le spun cu privirea plină de lacrimi, cu vocea tulburată și cu sentimentul că îmi ies cuvintele direct din inimă „Pace!”... ” Te rog să mă ierți!”... Pace!”... „Să fii fericit!”... „Pace!”....” Te rog să mă ierți!”„Să îți dea Dumnezeu sănătate!”„Pace!”... Mi-este sufletul zdrobit pur și simplu, ca după plâns, și nu fac decât să fiu recunoscătoare că îi văd și că mă aud, nu mă aștept să spună și ei nimic ci doar le spun încontinuu, fără să mă pot opri „Pace!”... „Să îți dea Dumnezeu sănătate!”... „Te rog să mă ierți!”... „Pace!”... „Să fii fericit!”... „Pace!”....” Te rog să mă ierți!”„Să îți dea Dumnezeu sănătate!”... „Pace!”...

Mă trezesc cu sentimentul că mi-a dispărut din mine toată greutatea lumii.

După trei zile, o duminică dimineața.

Ne întrebăm dacă să ieșim în parc și soțul meu îmi propune să mergem la Patriarhie. ESTE încă la cafeaua de dimineața, așa că deocamdată deschid televizorul și îl las să meargă pe Trinitas.

Aducându-mi aminte de visul cu scara, încerc să găsesc pe internet ceva despre simbolul scării. Găsesc imaginea unei icoane de la mănăstirea Sucevița, cu o scară pe care oamenii, sprijiniți de îngerii lor păzitori, urcă spre Dumnezeu, care îi așteaptă în vârful scării, cu brațele deschise. Îl chem pe fiul meu și îi arăt imaginea, întrebându-l dacă își aduce aminte de ea, din excursia pe care am făcut-o împreună la mănăstiri. Nu o reținuse dar o privim împreună, acum.

Continui să caut pe internet și, din aproape în aproape dau de un articol despre sfântul Ioan Scăraru. Scara virtuților. Apoi un alt articol și un altul și un altul. Aflu încet, încet, tot mai multe despre el.

Nu prea mai sunt atentă în jur până când, brusc, televizorul îmi atrage atenția – de unde predica începuse povestind despre o minune a lui Iisus cu un copil chinuit de un demon orb și surd, acum preotul pomeneste numele lui Ioan Scăraru. Ascult uimită, lăsând calculatorul deoparte. Azi este duminica în care este sărbătoarea Sfântului Ioan Scăraru! Ascult din nou toate lucrurile pe care abia le-am citit despre el, acum cinci minute, cine a fost, ce a scris, care este simbolistica scării lui și aud vorbindu-se despre felul minunat în care este zugrăvită simbolistica acestei scări la mănăstirile din Moldova.

Înfiorată, simt încă o dată că rânduiala ortodoxă nu este întâmplătoare. Nimic nu este întâmplător..

Un sentiment de puternică legătură cu toate, o comunicare pe care o percep ca pe un fluviu subteran, la care mă bucur că pot ajunge. „Vrejul lui Jack” își trage seva de undeva, și tot de acolo a văzut și Ioan Scărarul, și tot de acolo am aflat și eu, și tot de acolo și toți cei care acum sărbătoresc ziua Sfântului Ioan Scăraru...

Nimic nu este întâmplător...

Sentimentul că sunt pur și simplu doar pe un segment de lume, pe unul din palierele ei, dintre atâtea altele, și că sunt lucruri care trec dint-una într-alta, că limita este permeabilă...

Oare cum o fi lumea asta cu adevărat ? Cum arată când o vezi întreagă, cu adevărat?

Îmi aduc aminte de Epistola lui Pavel către Efeseni - „și Hristos să Se sălășuiască, prin credință, în inimile voastre, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire, ca să puteți înțelege împreună cu toți sfinții care este lărgimea și lungimea și înălțimea și adâncimea.”...

Îmi aduc aminte și de cuvintele care mi-au trecut prin minte într-o noapte de poezie „La mine în suflet/ajunge fără de sunet Cuvântul/dispare și zidul/și-ajunge în ceruri pământul.”

...și iar Epistola către Efeseni „căci El este pacea noastră, El care a făcut din cele două - una, surpând peretele din mijloc al despărțirii, desființând vrăjmășia în trupul Său”

Încheiat citatul.

Sincronicitățile pot marca, pentru un subiect, Nexus-uri obligatorii existențiale (de destin) ce pot contribui și la transformarea unor credințe interioare de tip spiritual (vezi direcția a 2-a ale principalelor tipuri de sincronicități).

În acest sens, exemplul pe care îl dau este unul personal iar acțiunea se desfășoară pe parcursul mai multor ani.

La mijlocul deceniului trecut, aveam credința interioară că îmi hotărâsc absolut singur drumul în viață prin aplicarea Legii Liberului Arbitru, a Voin Libere, a acțiunilor proprii și era exclusă intervenția vreunei forțe exterioare, a „ceva” care să-mi influențeze sau să-mi canalizeze, să-mi hotărască calea în viață, destinul.

Inițial nu am știut că trei precogniții cu imagini ale unor acțiuni anticipative înregistrate în trei zile consecutive sunt direct legate cu acest subiect. Caracteristici acestor înregistrări în stări de conștiință modificată era faptul că ele nu au putut fi modificate atunci când au fost recepționate.

Tendința de a schimba imaginile a fost dată de faptul că lipseau elemente de identificare spațiale și temporare iar personajele prezente nu erau cunoscute. Am comentat acest lucru cu niște persoane apropiate pentru că nu mi s-a mai întâmplat să nu pot să intervin în cadrul unei tehnici psihice pe care o stăpâneam. Ca o întărire a ceea ce se întâmpla, o persoană cărei îi povestisem despre imaginile pomenite a fost participantă direct la evenimentele concrete de-a lungul timpului. Voi descrie doar o imagine. Pe ecranul mental se vedea un turn cenușiu, ca un coș de fabrică ce se profila pe fondul unui cer albastru. Imaginea nu a putut fi mișcată nici la stânga nici la dreapta pentru a identifica locația și lipsea încadrarea în timp. La fel s-a întâmplat și cu celelalte două imagini. Difereau de prima și pentru că ele conțineau și personaje în mișcare.

Interesant este faptul că ele au fost readuse în atenție la intervale de câte trei ani, marcând un interval de timp de nouă ani.

Vă imaginați emoția când, după trei ani, în apropierea unui oraș din inima Ardealului am văzut turnul. Acolo, pentru recreere, am mers la un bazin cu apă sărată care era flancat pe laterale de vestiare. Atunci când am ieșit din apă și m-am așezat la soare pe un grilaj de lemn înclinat –amenajat pentru așa ceva – am văzut turnul. Era același coș cenușiu care se profila pe cerul albastru. Cadrat de acoperișul vestiarelor se vedea ca pe un fel de ecran. Și nici nu puteam vedea altceva pe laterale, chiar dacă întorceam capul. Am comentat fenomenul cu persoana care era cu mine și care știa imaginea însă nu am reușit să dezlegăm semnificația. După șase ani, la al doilea semn am început să cred că este un marcaj temporal al nexus-urilor de destin iar apariția în cel de-al nouălea an a celui de-al treilea a spulberat orice îndoială. Și acum, bineînțeles că am o altă convingere interioară.

Chiar în timpul în care scriam la această lucrare, am avut o confirmare a ceea ce înseamnă sincronicitatea unei sincronități sau ceea ce, poate, am putea numi o metasincronicitate.

Fără un motiv aparent, doar sub un impuls interior, de la calculatorul la care scriam această lucrare pe care o prezint acum în fața dumneavoastră, am mers în altă încăpere unde se aflau trei persoane. Una dintre ele povestea cu mirare în glas că seara îl visase pe tatăl său care îi cerea să o ajute iar de dimineață a aflat că este în spital la reanimare. Mirarea îi era legată de imposibilitatea de a-și explica cum poate ca un vis să primească o confirmare în viața reală. O altă persoană prezentă confirmă veridicitatea experienței, povestind cum surorii acesteia i s-a arătat în vis un unchi decedat cărui îi plăcuse în viață să consume alcool. Acesta i-a cerut în vis ca a doua zi să bea un pahar de vin pentru el. Impresionată, a doua zi a povestit visul și o mătușă i-a confirmat că atunci era ziua de naștere a unchiului, zi pe care el o sărbătorea generos.

În timp ce ascultam sincronicitățile povestite, am avut un deja-vu despre cele ce deja se întâmplau în fața mea. Mai mult, știam deja ceea ce va spune în continuare. Amuzat interior – pentru că știam că în perioada imediat următoare unui deja-vu nu se poate interveni în acțiunea ce se va derula, percipientul deja-vu-ului fiind în același timp și participant activ și observator - am spus că ceea ce se povestea sunt sincronități. Faptul că în momentele precedente eu scriam o lucrare despre sincronicitate iar când ei povesteau despre sincronicitate eu trăiam o sincronicitate era ceea ce se poate numi drept o supra, o mega sincronicitate. Quod erat demonstrandum (*hoper edei deixai*).

Note bibliografice

Andre, Manus, (fa), *Psihozele și nevrozele adultului*, Editura Științifică, București.

Assagioli, Roberto, (1929), *Psihanaliză și psihosinteză*, Editura Ram, Aninoasa, Gorj.

Brazdău, Ovidiu, (2001), *Modelul conștiinței pentadimensionale*, lucrare prezentată la sesiunea anuală de comunicări științifice, Universitatea „Petre Andrei”, Iași.

Carrington, Patricia, (1986), *Meditation*, în *Handbook of States of Consciousness*, Van Nostrand Reinhold Company, New York.

E.Roșcan și A. Șurubaru, *Fenomenul sincronicității în dezvoltarea personală și transpersonală*, în *Jurnalul de Psihologie Transpersonală* Nr.4/2005.

Ey, Henri, (1983), *Conștiința*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.

F. David Peat, (1987), *Synchronicity: The Bridge Between Mind and Matter Paperback*, Bantam Doubleday Dell Publications.

Fischer, Roland, (1986), *Neuroscience of Self Experience and States of Self-Awareness*, în *Handbook of States of Consciousness*, Van Nostrand Reinhold Company, New York.

Hayward, Sheila, (1999), *Biopsihologie*, Editura Tehnică, București.

Holdevici, Irina și Vasilescu, Ilie, (1998), *Hipnoza și forțele nelimitate ale psihismului*, Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Holdevici, Irina; Ion, Andreea și Ion, Bogdan, (1997), *Noua hipnoză ericksoniană*, Editura INI, București.

Inglis, Brian, (1989) *A Natural History of Altered States of Consciousness*, Grafton Books, London.

Ionescu, G., (1980), *Normal și patologic în viața psihică - Probleme fundamentale ale psihologiei*. Editura Academiei.

Jung, C.G., (1997), *Personalitate și transfer*, Editura Teora, București.

Jung, C.G.,(1996), *Psihologie și alchimie*, Editura Teora, București.

Kaplan-Wiliams, Strephon, (1993), *Explorarea visurilor*, Editura Teora, București.

Kenyon, Tom, (1994), *Brain States*, U.S. Publishing, New York.

Kretschmer, Wolfgang, (1972), *Meditation*, în Shor, Ronald; Fromm, Erika (coord.) - *Hypnosis. Research. Developments and Perspectives*, Aldine Atherton, Chicago.

Lilly, John, (1977), *Deep Self. Profound Relaxation and the Immersion Tank Technique*, Simon and Schuster, New York.

Maltz, Maxwell, Dr., (1999), *Psihocibernetica*, Editura Curtea Veche Publishing, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, (1996), *Energetica subtilă a ființei umane*. Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor (1997) *Influența distală*. Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, (1998) *Percepții Extrasenzoriale*. Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, (1998) *Feeling*. Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, (1998), *Paradiagnoza*. Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, (2000), *Dezvoltarea magnetismului propriu*. Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, (2002), *Aura Energetică*. Editura Aldomar Extrasenzorial, București.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, *Anticipation in the Context of Altered States of Consciousness*, in International Journal of Computing Anticipatory Systems, Publ. by CHAOS, Liège, Belgium, D. M. Dubois (Ed.), vol.16, 2004. ISSN 1373-5411, ISBN 2-930396-00-8, p.232-245.

Manolea, Doina-Elena, Manolea, Aliodor, Kalisz, Eugenia. *An Anticipatory View of Bowtech*, in CASYS'07, Eighth International Conference on Computing Anticipatory Systems, HEC-ULg, Liège, Belgium, August 6-11, 2007, ABSTRACT BOOK, Publ. by CHAOS asbl, D. M. Dubois (Ed.), 2007. ISSN 1373-4903, ISBN 2-930396-06-7, Symposium 7, p.16.

Mânzat, Ion (coord.), (2000), *Psihologia Sinelui*, Editura Eminescu, București.

Mânzat, Ion și Radu - Geng, Lucian, (2002), *Introducere in psihologia orientală*, Editura Psyche, București.

Mânzat, Ion și Brazdău Ovidiu, (2003), *Conștiința multidimensională - o perspectivă psihoenergetică*, Editura Psyche, București.

Mânzat, Ion; Craiovan, M. Pătru, (1996), *Psihologia simbolului arhetipal*, Editura INI, București.

Maslow, Abraham; Chiang Hung - Min (coord.), (1969), *The Healthy Personality: Readings*, Van Nostrand Reinhold Company New York.

McLaughlin, Samuel, (1986), *Dimensionality and States of Consciousness*, Van Nostrand Reinhold, New York.

Jean Shinoda Bolen. (1983), *The Tao of Psychology*, Harpers and Row, NY.

Shor, Ronald; Fromm, Erika (coord.), (1972), *Hypnosis. Research. Developments and Perspectives*, Aldine Atherton, Chicago.

Tart, Charles, (1972), *Measuring the Depth of an altered state of Consciousness*, în Fromm, E., Shor, R.E. (coord.) - *Hypnosis*, Aldine Atherton, Chicago.

Tart, Charles (coord.), (1972), *Altered States of Consciousness*, Anchor Books, (I ed. 1969).

Tudose, Florin, (2000), *O abordare modernă a psihologiei medicale*, Editura Infomedica, București.